

Riigikogu Kantselei
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 22.09.2025

nr 7-1.2/25-01755-2

Meie 03.10.2025

nr 1-7/980-2

**Riigikogu liikme Aleksandr Tšaplõgini kirjalik
küsimus kultuuriministrile (KK 382 ja 384)**

Austatud Riigikogu liige

Täname Teid esitatud küsimuste eest, mis puudutavad riikliku meediatoetuse kasutamist, selle tulemuslikkuse kontrolli ning ootusi sõltumatusele ja erapooletusele.

Kultuuriministeerium peab oluliseks, et riigi toetused meediavaldkonnas teeniks avalikke huve, toetaksid mitmekesist ja kvaliteetset ajakirjandust ning aitaksid kaasa ühiskonna sidususele. Vastame Teie küsimustele järgnevalt:

1. Millistel alustel ja millises mahus rahastab riik venekeelset väljaannet Postimees kui sõltumatut meediakanalit?

Erameedia toetus toimub vastavalt kultuuriministri määrusele "Eesti sõltumatu erameedia poolt venekeelset informuumi tasakaalustava ja ühist informuumi kujundava ajakirjandusliku sisu loomise ja edastamise toetamise tingimused ja kord." (Riigi Teataja <https://www.riigiteataja.ee/akt/113122022029?leiaKehtiv>) 2025.aasta toetusvoorst toetatakse Postimees Grupp AS-i summas 300.000 eurot.

2. Millised on riigi nõuded ja ootused erapooletuse ning poliitilise neutraalsuse osas meediakanalitele, mis saavad riiklikku rahastust?
3. Kas Kultuuriministeerium peab vastuvõetavaks olukorda, kus riigi toetust saav väljaanne lubab oma peatoimetajal kasutada ametipositsiooni parteipoliitilises võitluses?

Eesti Vabariik ei kehtesta ajakirjandusele mingeid sisulisi nõudeid ega piiranguid. Eesti Vabariigi Põhiseadus paragrahv 45 alusel on igaühel on õigus vabalt levitada ideid, arvamusi, veendumusi ja muud informatsiooni sõnas, trükis, pildis või muul viisil. Tsensuuri ei ole. Riik ei sekku ajakirjandusväljaannete toimetuste töösse.

4. Milliseid samme kavatseb Kultuuriministeerium astuda, et tagada riigi rahaga toetatud meedia tegelik sõltumatus ja erapooletus?

Riik ei plaani - ja põhiseadusele tuginedes ei tohigi - sekkuda ajakirjandusväljaannete toimetuste töösse ega ajakirjandusväljaannete sisusse.

5. Milliseid konkreetseid mehhanisme rakendatakse riigi vahendite kasutamise tõhususe kontrollimiseks venekeelse erameedia puhul?

Riikliku toetust saanud ettevõtted on kohustatud pärast toetusmeetme perioodi lõppu esitama aruande, milles nad kirjeldavad projekti taotluses esitatud eesmärkide ning kohustuste täitmist. Kui esitatud andmed on puudulikud või ebaselged, siis küsib ministeerium toetuse saatjalt täiendavalt tõestusmaterjale, mis tõendaksid projekti eesmärkide täitmist. Eesmärkide ja nõuete mittetäitmisel on toetuse andjal õigus toetus kas tervikuna või osaliselt tagasi nõuda.

6. peatükk. Toetuse maksmise tingimused ja aruannete esitamine

§ 17. Toetuse kasutamine, aruandlus ja tagasinõudmine

(1) Toetuse saaja esitab projekti aruande toetuse andjale taotluse rahuldamise otsuses märgitud tähtajaks e-keskkonnas.

(2) Toetuse andja menetleb aruannet kuni 90 tööpäeva selle esitamisest arvates.

(3) Aruande esitamise tähtaega võib põhjendatud juhtudel toetuse saaja taotluse alusel pikendada, kui ta on esitanud pikendamise taotluse enne taotluse rahuldamise otsuses märgitud aruande esitamise tähtaja saabumist.

(4) Kui aruandes on puudusi, võib toetuse andja anda toetuse saajale kuni kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks, millal käesoleva paragrahvi lõikes 3 toodud aruande menetlemise aeg peatub.

(5) Toetuse saaja on kohustatud võimaldama toetuse andjal kontrollida toetuse kasutamist ning osutama selleks igakülgset abi, sealhulgas võimaldama esitatud andmete õigsuse kontrollimiseks viibida asutuse ruumides ja territooriumil ning esitama kõik nõutud dokumendid.

(6) Toetuse andja kinnitab aruande, kui toetuse saaja on käesoleva paragrahvi lõike 3 kohase tähtaja jooksul puudused kõrvaldanud, toetuse andja ei ole tuvastanud rikkumist ning toetuse saaja on tagastanud toetuse andjale toetuse kasutamata jäägi.

6. Kas ministeerium peab normaalseks praktikat, kus maksumaksja maksab ühe ja sama ajakirjandusliku toote eest kaks korda?

Kultuuriministeeriumil puuduvad andmed vastava praktika olemasolu kohta. Kui teil neid on, siis palun esitage need faktid.

Kultuuriministeerium mõistab muret seoses tasulise ligipääsuga toetatud sisule. Samas tuleb arvestada, et riiklik toetus katab vaid osa toimetuse tegevuskuludest ning ei anna riigile õigust sekkuda väljaande ärimudelisse.

7. Kas ministeerium on valmis tulevikus üle vaatama toetuse andmise tingimusi, kehtestades selge reegli: kõik materjalid, mis on loodud riiklikku toetust saavates toimetustes, peavad olema massilugejale kättesaadavad piirangute ja tasulise juurdepääsuta?

Vastav reegel on juba täna määruses kirjas.

1. peatükk. Üldsätted

§ 2. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

(1) Toetuse andmise eesmärk on tugevdada olemasolevate Eesti eraõiguslike venekeelsete väljaannete toimetusi, et muuta Eesti venekeelse ajakirjanduse sisu professionaalsemaks ja mitmekesisemaks. Toetuse abil toodetud ja avaldatud meediasisu, sealhulgas originaaluudised, peavad olema avalikkusele tasuta kättesaadavad.

Siiski peame oluliseks, et toetatud sisu oleks võimalikult laiale lugejaskonnale kättesaadav. Ministeerium kaalub tulevikus võimalust täpsustada toetuse tingimusi selles osas.

Ministeerium analüüsib võimalust, et tulevikus võiks toetuse tingimustes selgemalt sätestada nõue, et riikliku toetuse abil loodud sisu peab olema vabalt kättesaadav. Selline muudatus eeldab põhjalikku arutelu meediaväljaannetega ning õiguslikku analüüsi, et tagada tasakaal avaliku huvi ja toimetuste sõltumatuse vahel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heidy Purga
minister

Karlo Funk 5648 5966
Karlo.Funk@kul.ee